

Norsk Gartnerforbund

Landbruksdepartementet

2003 01018 20	
2 5 11 2003	
MP/SH/LAE	852

Adresse: Schweigaardsgt. 34 F
0191 Oslo
Telefon: 23 15 93 50
Telefax: 23 15 93 51
E-post: ngf@gartnerforbundet.no

Bank: Fokus Bank a.s
8101.06.01347
Postbanken:
0803 51 40264

Oslo 28.08.03
SB, BB

Evaluering av handlingsplanen for redusert risiko ved bruk av plantevernmidler. Forslag til tiltak under en ny handlingsplan – Høring.

Høringsuttalelse fra Norsk Gartnerforbund (NGF).

Målsettinger og tiltak i denne rapporten inneholder i liten grad forslag til tiltak for å redusere bruk av plantevernmidler i en tidlig fase i produksjonen. Ettersom tilgangen på effektive plantevernmidler blir mindre, og kravet fra samfunnet endres, vil det bli viktigere med et rent utgangsmateriale i planteproduksjonen. Et rent utgangsmateriale ville vært av vesentlig betydning for potet, grønnsaker, planteskole, blomsterproduksjonen m.v. Norsk Gartnerforbund vil anbefale dette får en plass i den videre handlingsplanen for 2004 til 2008. Det gis i dag støtte til et slikt arbeide over Jordbruksavtalen, og NGF vil tilrå at dette arbeidet intensiveres.

Det tilrådes som et mål at risikoen for helse- og miljøskader ved bruk av plantevernmidler skal i planperioden reduseres med 25% målt ut fra best tilgjengelig målemetode som bl. a. tar hensyn til plantevernmidlenes iboende egenskaper og eksponeringsbelastning. Det konkluderes med at omleggingen i avgiftssystemet fra 1999 har gitt den ønskede effekten fordi det har vært en dreining mot mindre risikofylte preparat. Hagebruksnæringen er liten når det gjelder mengde preparat, og har således liten innvirkning på disse statistikkene. Diskusjonen omkring avgiftsklasser er kun interessant dersom det er flere midler tilgjengelig til bruk mot samme problem. NGF er ikke sikker på at plasseringen i avgiftsklasser er et riktig måleinstrument for hagebruksnæringen. Det er arealmessig snakk om små kulturer, med få tilgjengelige plantevernmidler. NGF kunne ønsket seg at en tok debatten rundt den reduserte risikoen ved bruk av plantevernmidler fra målt mengde og høye avgiftsklasser over til tilgjengelighet. For hagebrukssektoren har man kommet dit at det er svært få plantevernmidler tilgjengelig, og ofte ikke plantevernmidler å veksle på i det hele tatt. Dette fører til økt resistensbygging og unødig høyt forbruk av plantevernmidler, med påfølgende økt risiko. NGF mener at forbruket ville gått ned med et større spekter av plantevernmidler å velge mellom. I forlengelsen av dette savnes at konsekvenser for næringen både økonomisk og helsemessig vies så liten plass i godkjenningsordninger. Vår påstand er at godt fungerende bedrifter vil ha mindre risiko også på plantevernområdet. I tilråkningene fra utvalget står det kun at helse- og miljøhensyn fremdeles skal tillegges avgjørende betydning ved godkjenning av plantevernmidler. NGF mener dette er utilstrekkelig. Veier man ikke økonomiske hensyn/samfunnsnyttens tyngre enn hva som gjøres i dagens ordning, vil dette raskt kunne få negative konsekvenser også for helse og miljø.

Videre er substitusjonsprisnippet utstrakt bruk ved godkjenningen. Dette er negativt for måloppnåelsen i denne planen. Det fører raskt til for få midler og resistensoppbygging hos skadegjørerne, noe som igjen gir et økt forbruk, større doseringer o.s.v. Det er imidlertid positivt at det skal legges til rette for økt middelutprøving for å øke muligheten for tilgang på nye plantevernmidler i småkulturer.

Når en avgiftsbelegger plantevernmidler, kan avgiftene raskt bli sett på som en inntekt. Faren kan da være at man øker avgiftene i takt med at forbruket går ned, eller produsentene velger midler i lavere avgiftsklasser. Det vil da oppfattes som om produsentene straffes for å følge myndighetene tiltak og krav.

Det er positivt av handlingsplanen vil stimulere til FoU-aktiviteten. De fleste prosjekter også på hagebrukssiden har som konsekvens og resultat at plantevernmiddelbruken skal reduseres. Vi vil nevne tre av prosjektene: "Hurtigdiagnose av sjukdomsorganismer i gulrot for å redusere svinn og bedre kvaliteten", "Økologisk dyrking av veksthusgrønnsaker" og "Hvordan optimalisere produksjonen av roser og agurk slik at avlingen økes og problemer med meldugg reduseres". Selv om disse etter vår oppfatning er innenfor målsetningen for FoU-virksomhet på dette området, sammenlignet med de prosjekter som har fått støtte, var alle svært vanskelige å finansiere. For produsentene vil det være viktig at prosjekter som gir praktisk kunnskap om reduksjon i bruk av plantevernmidler, eller som gir gode kunnskaper om alternativ til kjemisk plantevern blir prioritert også i kommende handlingsplanperiode. Det er viktig at finansieringen av denne type prosjekter blir lettere.

Norsk Gartnerforbund støtter gruppens tilrådning om at nytteorganismer fritas for avgift. Dette vil ha en viktig symboleffekt, og føre til økt bruk av slike midler fremfor kjemiske alternativ. Håndboka "Plantevern Kjemiske og biologiske midler" er et nyttig hjelpemiddel med god brukeinformasjon. Det vil være et godt virkemiddel at denne oppdateres regelmessig. Spesielt for veksthusnæringen er det viktig at godkjenningsordningen for nytteorganismer ses opp imot godkjenningsordningen for kjemiske plantevernmidler. Godkjenningsordningene må ikke håndheves så restriktivt at det ikke vil bli mulig å bekjempe skadegjørere og plantesykdommer.

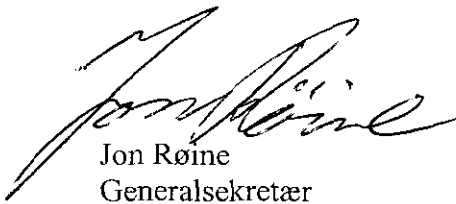
For det integrerte plantevernet mener NGF at retningslinjene bør oppdateres etter som nye forskningsresultater kommer frem. Kunnskap omkring integrert plantevern bør prioriteres.

Norsk Gartnerforbund har tidligere anbefalt at det iverksettes en innsamlingsaksjon tilsvarende den som var i 1994 for å avhjelpe de produsenter som sitter med store mengder ukurante plantevernmidler. Dette vil være et godt tiltak for å sikre at disse plantevernmidlene blir tatt hånd om på forsvarlig vis.

Gruppen mener det ikke vil være formålstjenlig å etablere en reseptordning for bruk av ikke godkjente midler i spesielle tilfeller. NGF vil igjen få peke på hagebrukets spesielle situasjon med mange og små kulturer som gjør godkjenning av nye midler meget kostbar, samt at tilvirker ofte ikke ønsker godkjenning nettopp på grunn av dette. Det er svært viktig for hele denne næringen at en har ordninger som gjør det mulig å bedrive kjemisk plantevern når det er behov. Spesielt innenfor veksthus øker populasjonene av skadegjørere svært raskt, med påfølgende rask resistensoppbygging. Det er helt nødvendig med enkle, lite administrative/byråkratiske ordninger for å kunne benytte ikke godkjente plantevernmidler for hele hagebruksnæringen. Dette for at den skal kunne møte sykdomsproblematikken i fremtiden, og ikke minst for å hindre unødig bruk av plantevernmidler og/eller rutinesprøytinger.

Norsk Gartnerforbund vil avslutningsvis be om at hagebrukets spesielle stilling blir hensyntatt i handlingsplanen. Den spesielle strukturen som er nevnt tidligere i høringen gjør at tilgangen på plantevernmidler allerede i dag er meget vanskelig, og at dette ut fra helse, miljø- og sikkerhetshensyn antakelig betyr mer en fareklasse på det enkelte plantevernmiddel. Videre henter hele hagebruksnæringen det aller vesentligste av sine inntekter direkte fra markedet. Når handlingsplanene drøfter tilgjengelighet, tiltak og godkjenningsordning er det av største betydning at man også tar i betraktning de kommersielle hensyn.

Med vennlig hilsen
Norsk Gartnerforbund

Jon Røine
Generalsekretær

Bjørnar Bjelland
Avdelingsleder